

EUROPOS PARLAMENTAS

2009–2014

Užimtumo ir socialinių reikalų komitetas

2013/2176(INI)

27.9.2013

PRANEŠIMO PROJEKTAS

dėl to, kaip Europos Sąjunga gali prisidėti sudarant darbo vietų kūrimui
įmonėse, bendrovėse ir naujai įsteigtose įmonėse palankias sąlygas
(2013/2176(INI))

Užimtumo ir socialinių reikalų komitetas

Pranešėja: Anthea McIntyre
Nuomonės referentė (*):
Josefa Andrés Barea

(*) Darbo su susijusiais komitetais procedūra. Darbo tvarkos taisyklių 50
straipsnis

PR_INI

TURINYS

Puslapis

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS	3
AIŠKINAMOJI DALIS.....	8

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS

dėl to, kaip Europos Sąjunga gali prisidėti sudarant darbo vietų kūrimui įmonėse, bendrovėse ir naujai įsteigtose įmonėse palankias sąlygas (2013/2176(INI))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,
 - atsižvelgdamas į 2010 m. kovo 3 d. Komisijos komunikatą „2020 m. Europa. Pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategija“ (COM(2010) 2020),
 - atsižvelgdamas į Komisijos nepriklausomų suinteresuotųjų šalių aukšto lygio grupės administracinės naštos klausimams nagrinėti darbą,
 - atsižvelgdamas į Komisijos ataskaitą „Mažosioms ir vidutinėms įmonėms tenkančios reglamentavimo naštos mažinimas. ES reglamentavimo sistemos pritaikymas labai mažų įmonių poreikiams“ (COM(2011) 0803),
 - atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą dėl ES reglamentavimo kokybės (COM(2012) 0746),
 - atsižvelgdamas į Komisijos veiksmų planą „Verslumas 2020“,
 - atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą „Geresnių MVĮ galimybių gauti finansavimą veiksmų planas“ (COM(2011) 0870),
 - atsižvelgdamas į Pavėluotų mokėjimų direktyvą (Europos Parlamento ir Tarybos Direktyva 2000/35/EB),
 - atsižvelgdamas į Europos metalo, mašinų gamybos ir technologijų pramonės šakų darbdavių tarybos (angl. CEEMET) atliktą tyrimą „Besikeičiančias rinkos sąlygas ir darbuotojų poreikius atitinkančios lanksčios darbo sutartys“¹,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 48 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto pranešimą ir Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto bei Regioninės plėtros komiteto nuomones (A7-0000/2013),
- A. kadangi Europoje įsteigti įmonę užtrunka nuo 13 (Jungtinėje Karalystėje) iki 40 (Maltoje) dienų²;
- B. kadangi nustatyta, kad darbo rinkos nelankstumas daro neigiamą poveikį darbo vietų kūrimui;

¹<http://www.ceemet.org/en/News/News/CEEMET-Survey-Flexible-employment-contracts-responding-to-changing-market-circumstances-and-meeting-employee-needs.htm>.

² <http://data.worldbank.org/indicator/IC.REG.DURS>.

- C. kadangi bendroji rinka gali atlikti svarbų vaidmenį siekiant strategijoje „Europa 2020“ numatytų užimtumo tikslų;
- D. kadangi MVĮ yra ES ekonomikos pagrindas ir turi didžiules galimybes kurti darbo vietas;
- E. kadangi 20,7 mln. Europos Sąjungos MVĮ tenka daugiau nei 67 proc. visų privačiojo sektoriaus darbo vietų, o 30 proc. jų yra labai mažose įmonėse;

Darbo vietų kūrimas

- 1. yra susirūpinęs, kad kai kuriose Europos dalyse įsteigti įmonę brangu, sudėtinga ir ilgai užtrunka; mano, kad, norint atkurti ES konkurencingumą, valstybės narės turi stengtis supaprastinti ir paspartinti šį procesą;
- 2. pažymi, kad dėl pasaulinių tendencijų didėja konkurencinis spaudimas, kaip, beje, atsirado ir galimybių įmonėms; pabrėžia, kad valstybės narės turi sukurti tinkamą reglamentavimo sistemą, padedančią įmonėms kurti darbo vietas;
- 3. mano, kad, siekiant sudaryti palankias sąlygas darbo vietoms kurti, valstybės narės, remiamos ES institucijų, turi kreipti dėmesį į šiuos veiksnius: įgūdžius, verslumą, demografinius aspektus, galimybes patekti į rinką, finansines galimybes ir darbo rinkos padėtį;

Įgūdžiai

- 4. mano, kad ES susiduria su didele įgūdžių trūkumo problema, įgūdžių neatitiktimi darbo reikalavimams, o dėl to varžomas ekonomikos augimas;
- 5. atkreipia dėmesį į tendenciją kurti darbo vietas, kurioms būtina turėti daugiau įgūdžių, taigi numatoma, kad beveik 90 proc. iki 2020 m. sukursimų arba tapsiančių laisvų darbo vietų bus skirtos vidutinę arba aukštą kvalifikaciją turintiems darbuotojams;
- 6. yra susirūpinęs, kad Europos švietimo ir mokymo sistemos neatitinka įmonėms reikiamų įgūdžių poreikių; susirūpinęs atkreipia dėmesį į tai, kad 2015 m. kvalifikuoto informacinių ir ryšių technologijų srities personalo trūkumas galimai sudarys 384 000–700 000 darbuotojų ir kad įgūdžių mokslo, technologijų, technikos ir matematikos srityse pasiūla ateinančiu laikotarpiu neatitiks didėjančios įmonių paklausos;

Verslumas

- 7. yra susirūpinęs, kad per pastaruosius trejus metus savarankiškai dirbti norinčių ES piliečių dalis sumažėjo nuo 45 proc. iki 37 proc., nes beveik pusė jų baiminasi bankrutuoti ir daugiau nei 50 proc. teigia, kad sunku gauti pakankamai informacijos apie tai, kaip pradėti verslą;
- 8. palankiai vertina Komisijos verslumo skatinimo veiksmų planą, kuriuo remiamos valstybių narių pastangos palengvinti sąlygas stiprioms įmonėms išlikti ir sąžiningiems verslininkams suteikiama antra galimybė;
- 9. palankiai vertina tokias programas kaip „Erasmus“ jauniems verslininkams, kuriomis

siekama padėti naujiems verslininkams įgyti svarbių įmonės valdymo įgūdžių, ir mano, jog tokios programos turėtų būti toliau skatinamos, siekiant užtikrinti, kad daugiau verslininkų gautų pagalbą, reikalingą plėtojant verslą ir kuriant darbo vietas;

10. mano, kad tokios universitetų programos kaip Jungtinėje Karalystėje įgyvendinama programa BSEEN (angl. *Birmingham Skills for Enterprise and Employability Network*), kuriomis siekiama ugdyti verslumą bei verslo įgūdžius teikiant patarimus ir intensyvią paramą norintiems pradėti verslą absolventams, suteikiant erdvę naujų verslo sumanymų inkubatoriui, yra būtinos, kad ateityje būtų kuriamos darbo vietos;

Demografija

11. mano, kad valstybės narės turėtų būti raginamos padėti vyresnio amžiaus darbuotojams išlikti darbo rinkoje ir šiuo tikslu, kuriant lanksčias darbo rinkas bei vertinant patirtį, skatinti juos tęsti profesinę veiklą;

Galimybės patekti į rinką

12. pabrėžia, kad turi būti pasinaudota bendrosios rinkos teikiamomis galimybėmis atgaivinti Europos ekonomiką atveriant sienas ir sukuriant naujų verslo galimybių;

Finansavimas

13. mano, kad naujų formų finansavimas taikant naujoviškus modelius ir nebankinio finansavimo būdus, pvz., tarpusavio skolinimą (angl. *peer-to-peer lending*), mikrokreditus ir kitas priemones, kurie gali padėti naujai įsteigtoms įmonėms suteikti gyvybiškai svarbių investicijų verslui plėtoti ir darbo vietoms kurti, yra tikrai naudingas;
14. palankiai vertina iniciatyvas palengvinti įmonėms galimybes gauti ES paramą naudojantis viena interneto svetaine, kurioje pateikiama informacija apie struktūrinius fondus, įskaitant ESF; mano, kad turi būti atliktas didesnis darbas siekiant užtikrinti, kad informacija esamiems ir galimiems verslininkams būtų platinama taikant vieno langelio principą;

Darbo rinka

15. laikosi tvirtos nuomonės, kad įmonės gali kurti darbo vietas tik tuo atveju, kai tam yra tinkamos sąlygos, įskaitant galimybes apsirūpinti kvalifikuota darbo jėga, naudotis lanksčiais sutartiniais susitarimais ir palaikyti kuo mažesnę administracinę našta;
16. mano, kad valstybės narės turi aktyviau reaguoti į darbo rinkos poreikius, pirmiausia skatindamos mokymąsi darbo vietoje ir gamybinę praktiką;

MVĮ ir labai mažos įmonės

17. mano, kad MVĮ yra vienos iš novatoriškiausių įmonių ES, jos atlieka labai svarbų vaidmenį užtikrinant piliečiams galimybes įsidarbinti;
18. pabrėžia principą „visų pirma galvokime apie mažuosius“; pripažįsta elektroninės prekybos naudą suteikiant MVĮ naujų galimybių patekti į bendrąją rinką, mažinti išlaidas ir konkuruoti pasaulio mastu;
19. pažymi, kad pagrindinės kliūtys, su kuriomis susiduria naujai įsteigtos įmonės ir kurios daro neigiamą poveikį sparčiai augančių MVĮ plėtrai, tai – galimybė gauti finansavimą ir jo kaina, apsunkinantis reglamentavimas, netiesioginės darbo sąnaudos, galimybė patekti į eksporto rinkas, vidutinės trukmės kreditų gražinimo laikotarpis ir įgūdžių trūkumas;
20. palankiai vertina tai, kad pradėta taikyti poveikio MVĮ tyrimą; mano, kad turi būti įgyvendintos poveikio švelninimo priemonės, pvz., nustatytas ilgesnis įgyvendinimo laikotarpis, atliekama mažiau tikrinimų arba ne taip griežtai tikrinami dokumentai, bet nesukuriama dviejų lygių darbo rinka;
21. palankiai vertina tokias iniciatyvas kaip projektas CREATE, kuriomis siekiama pašalinti kliūtis, trukdančias ekonominiam augimui ir varžančias konkurencingumą, su jomis MVĮ susiduria kaimo vietovėse;
22. mano, kad valstybės narės turi būti skatinamos dalytis geriausia patirtimi, kaip, taikant naujoviškus būdus, sumažinti biurokratizmą, ypač MVĮ ir labai mažoms įmonėms;

Geresnis reglamentavimas

23. pabrėžia, kad reikia veiksmingesnės reglamentavimo sistemos, kuri būtų paprasčiau taikoma ir kuri padėtų verslininkams vykdyti veiklą laikantis įstatymų, pasinaudoti galimybėmis ir apsauga, kurias suteikia darbo ir darbuotojų sveikatos bei saugos teisės aktai;
24. palankiai vertina Komisijos atliktą 10 labiausiai MVĮ veiklą sunkinančių teisės aktų peržiūrą; mano, jog reikia užtikrinti, kad formuodama ir įgyvendindama politiką ES atsižvelgtų į konkrečius įmonių, ypač MVĮ ir labai mažų įmonių, poreikius;
25. palankiai vertina naują darbuotojų sveikatos ir saugos strategiją; tikisi, kad daugiausia dėmesio įgyvendinant ją bus skiriama dabar galiojančių teisės aktų supaprastinimui, juose numatytai prevencijai ir geresniam jų įgyvendinimui, o ne papildomam reglamentavimui;
26. pažymi, jog po konsultacijų dėl minėto „dešimtuko“ gautuose atsakymuose nurodoma, kad Direktyva 2003/88/EB dėl tam tikrų darbo laiko organizavimo aspektų yra sudėtinga ir nelanksti, todėl daugeliu atvejų MVĮ prireikia specializuotos brangiai kainuojančios teisinės pagalbos; ragina Komisiją skubiai atlikti išsamų jos poveikio vertinimą;
27. atkreipia dėmesį į tai, kad Direktyva 2008/104/EB dėl darbo per laikinojo įdarbinimo įmones taip pat įvertinta kaip apsunkinanti įmonių galimybę vykdyti veiklą tarpvalstybiniu mastu, nes taikant ją sukuriama administracinė našta ir keliama

neproporcingi reikalavimai;

Rekomendacijos

28. ragina Komisiją ir valstybes nares imtis skubių veiksmų ir aktyviai siekti sumažinti MVĮ tenkančią reglamentavimo našta, kartu užtikrinant, kad bet kokie siūlomi sprendimai būtų grindžiami faktais;
29. ragina EP narius visapusiškai pasinaudoti Poveikio vertinimo ir Europos pridėtinės vertės direktorato paslaugomis kruopščiai įvertinant siūlomų politinių priemonių projektų išlaidas;
30. ragina Komisiją atkreipti dėmesį į neigiamą poveikį, kurį įmonėms daro tai, jog yra susikaupę daugybė teisės aktų, pirmiausia sietiną su žinių apie ES teisės aktus trūkumo ir menko jų išmanymo aspektais, ypač darbo, darbuotojų sveikatos ir saugos teisės aktų srityje;
31. ragina Komisiją įgyvendinant Reglamentavimo kokybės ir rezultatų programą (angl. REFIT) užtikrinti, kad visi teisės aktai atitiktų paskirtį, ir nustatyti sritis, kuriose reglamentavimu sukuriama per didelė našta, yra daug nenuoseklumo arba taikomos neveiksmingos priemonės, ypač užimtumo ir socialinių reikalų srityje;
32. ragina valstybes nares remti savarankišką darbą, ypač savarankiškai dirbantį jaunimą, sukuriant sąlygas, kurios padėtų skatinti verslininkus plėtoti verslą ir kurti naujas darbo vietas;
33. ragina Komisiją ir Sąjungos teisės aktų leidėjus darbo vietų kūrimo ateityje požiūriu įvertinti poveikį, kurį įmonėms, ypač MVĮ, ir jų gebėjimui išlaikyti esamas bei kurti naujas darbo vietas gali daryti pernelyg veiklą sunkinantys pasiūlyto Duomenų apsaugos reglamento reikalavimai;
34. ragina Komisiją ir Sąjungos teisės aktų leidėjus Direktyvos 96/71/EB dėl darbuotojų komandiravimo paslaugų teikimo sistemoje vykdymo požiūriu užtikrinti, kad bet kokios priimanamos priemonės būtų proporcingos ir kad jomis būtų mažinama teisė laisvai teikti paslaugas norinčioms pasinaudoti įmonėms tenkanti našta;
35. ragina ES kartu su valstybėmis narėmis ir universitetais, siekiant skatinti verslumo kultūrą, ypač tarp jaunimo, koordinuoti veiklą ir visapusiškai pasinaudoti ES finansavimo šaltiniais, pvz., Europos socialiniu fondu (ESF), Europos regioninės plėtros fondu (ERPF) ir programa „Horizontas 2020“;
36. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.

AIŠKINAMOJI DALIS

Nedarbas yra didžiausia socialinė problema, su kuria šiuo metu susiduria Europa. 2013 m. liepos mėn. duomenimis, nedarbo lygis visoje ES siekė 11 proc., o kai kuriose valstybėse narėse viršijo 20 proc. ES strategijoje „Europa 2020“ užsibrėžė pasiekti, kad iki 2020 m. 75 proc. darbingo amžiaus piliečių turėtų darbą, o kad turėtume realią galimybę pasiekti šį tikslą, turime sutelkti dėmesį į tai, kaip Europa gali sudaryti palankias darbo vietas kurti sąlygas.

Taip pat turime nepamiršti pagrindinio principo, kad būtent įmonės, ypač MVĮ, labai mažos įmonės, verslininkai ir novatoriai, o ne ES augimo planai kuria darbo vietas. Šiuo metu MVĮ ir labai mažos įmonės ES privačiajame sektoriuje yra sukūrusios 90 mln. darbo vietų. Būtent čia glūdi didžiulis darbo vietų kūrimo, ekonominio augimo ir inovacijų diegimo potencialas. Atsižvelgdami į tai, kad 85 proc. visų per pastarąjį dešimtmetį sukurtų naujų darbo vietų pasiūlė MVĮ, privalome užtikrinti, kad, formuojant politiką, daugiausia dėmesio būtų skiriama MVĮ reikmėms.

ES ir ypač valstybės narės turi atlikti svarbų vaidmenį remiant įmones ir šiuo tikslu gerinti galimybes įmonėms gauti finansavimą, skatinti verslumą ir – o tai yra svarbiausia – rasti naujų būdų, kaip sukurti tinkamą reguliavimo aplinką.

Įmonės galės kurti darbo vietas ir įdarbinti daugiau žmonių tik tuo atveju, jei tam bus palankios rinkos sąlygos, jei jos galės pasikliauti kvalifikuota darbo jėga, jei darbo rinka bus pakankamai lanksti, darbo sąnaudos, įskaitant darbo užmokestį, atitiks našumo rodiklius, jei socialinės apsaugos sistemomis bus užtikrintas darbo patrauklumas, o reglamentavimas bus proporcingas ir grindžiamas faktais.

Yra keli dideli iššūkiai, kuriuos reikia įveikti; pripažįstant politinių požiūrių šiuo klausimu įvairovę, šiame pranešime siekiama išspręsti keletą klausimų, įskaitant ir tai, kaip ES ir valstybės narės gali užtikrinti geresnes galimybes įmonėms gauti finansavimą, skatinti verslumą ir sukurti geresnę reglamentavimo sistemą.

Pranešime pabrėžiama keletas svarbių klausimų, pirmiausia, kad įmonės, ypač MVĮ ir labai mažos įmonės, turi turėti žinių ir išmanyti, kaip galima gauti ES paramą, pvz., pagal vieno langelio principą ir naudojantis interneto portalais.

Antra, atsižvelgiant į tai, kad per pastaruosius trejus metus dirbti savarankiškai norinčių ES piliečių dalis sumažėjo nuo 45 proc. iki 37 proc., yra svarbu, jog verslumas būtų ugdomas jau mokykloje, vėliau tęsiant tai universitete ir būtų dedama kuo daugiau pastangų, siekiant palengvinti sąlygas stiprioms įmonėms išlikti ir sąžiningiems verslininkams suteikti antrą galimybę.

Pranešime džiaugiamasi konkrečiomis naujoviškomis iniciatyvomis, kuriomis siekiama padėti verslininkams, – programa CREATE, programa „Erasmus“ jauniems verslininkams bei strategija „Verslumas 2020“.

Trečia, jame pabrėžiama, kad dėl stiprėjančios tarptautinės konkurencijos, kurią skatina vis kvalifikuotesnė darbo jėga, ES susiduria su didelėmis problemomis, susijusiomis su ilgų trukmės ir jų neatitiktimi darbo reikalavimams, o tai stabdo ekonomikos augimą. Akivaizdi

tendencija kurti darbo vietas, kuriose reikalinga labiau kvalifikuota darbo jėga. Tikėtina, kad dauguma darbo vietų, kurios bus sukurtos iki 2020 m. arba taps laisvos, bus darbo vietas, skirtos vidutinę arba aukštą kvalifikaciją turintiems darbuotojams.

Be to, prognozuojama, kad 2015 m. kvalifikuotų informacinių ir ryšių technologijų srities darbuotojų stygius ES sudarys 384 000–700 000 darbuotojų. Įgūdžių mokslo, technologijos, technikos ir matematikos srityje pasiūla neatitiks didėjančios įmonių paklausos.

Sprendžiant šią problemą, svarbiausia yra sukurti tinkamą reglamentavimo aplinką pašalinant nereikalingas kliūtis, dėl kurių įmonės patiria neproporcingų išlaidų, silpnėja jų gebėjimas plėtoti verslą, kurti darbo vietas ir konkuruoti pasaulio mastu.

Pranešime pabrėžiama keletas iniciatyvų, įskaitant principą „visų pirma galvokime apie mažuosius“, poveikio MVI tyrimą, programą REFIT, Komisijos iniciatyvą dėl labiausiai įmonių veiklą sunkinančių teisės aktų dešimtuko (kurią įgyvendinant nustatyta, kad direktyva dėl darbo laiko ir direktyva dėl laikino įdarbinimo agentūrų yra arba per sudėtingos, arba taikant jas MVI keliami neproporcingi reikalavimai); jos visos padės užtikrinti, kad teisės aktai atitiktų paskirtį.

Teisės aktų leidėjų pareiga – užtikrinti, kad visais reglamentais ar jų teikiamais pasiūlymais būtų skatinama kurti darbo vietas ir nesukuriama neproporcinga ar tinkamai neapgalvota našta įmonėms.